

Ægtefællers pensionsrettigheder
Behandling på skifte af fællesbo

Betænkning nr. 1466/2005
Afgivet af Ægtefællepensionsudvalget

Udvalgets kommissorium – hvad behandles?

- Pensionsrettigheders behandling i tilfælde af en ægtefælles død
 - Afledte pensionsrettigheder/ægtefælledækning (pensionen aktualiseres først, når ens fraseparerede eller fraskilte ægtefælle dør)
 - Egne pensionsrettigheder
- Pensionsrettigheders behandling ved separation og skilsmisse

Lovforslagenes systematik og opbygning

• Forslag til lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse – Bevarelse af retten til en pension, som er afledt fra ægtefælles pensionsordning– Bevarelse af retten, selv om ægtefællerne bliver separeret og skilt	• Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m. v. – Behandlingen af en ægtefælles egne pensionsrettigheder, når den anden ægtefælle dør– Behandlingen af ægtefællers egne pensionsrettigheder, når ægtefællerne separeres eller skilles

Forslag til lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse

• **Modernisering og begrænset revision**

- Loven gøres kønsneutral
- Lovforslaget omfatter også pensionsordninger, der har været led i et ansættelsesforhold, og som er opretholdt uden nogen forbindelse med et ansættelsesforhold (præcisering)
- Øvrige ændringer omfatter bl.a., at skæringstidspunktet for ægtefællepensionens bevarelse fremrykkes til separations-tidspunktet

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m.v.

• **Behandlingen af en ægtefælles egne pensionsrettigheder, når den anden ægtefælle dør**

Afvejning af hensynet til længstlevende ægtefælle over for hensynet til førstafdødes livsarvinger (børn, herunder sørbørn)

Længstlevende udtager alle sine egne pensionsrettigheder foruds på skifte med førstafdøde ægtefælles arvinger (fortsættelse af den ægtefællevenlige tendens på skifte)

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m.v.

• **Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles – retstilstanden i dag**

- Pensioner med løbende livsbetingede ydelser holdes uden for delingen (f.eks. arbejdsmarkedspension og tjenestemandspension)
- Kapital- og ratepensioner deles (både privattegnede og ordninger, der er eller har været led i ansættelsesforhold)

Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles – retstilstanden i dag

Eksempel 1

Ægtefælle A udtager sin arbejdsmarkedspension forlods og modtager samtidig halvdelen af ægtefælle B's kapitalpensionsordning

Ægtefælle B modtager halvdelen af sin egen kapitalpensionsordning

Eksempel 2

Ægtefælle A udtager sin arbejdsmarkedspensionsordning forlods

Ægtefælle B får ikke andel i nogen pensionsordning

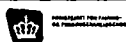
Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles

• Det familiepolitiske hensyn

- Taler for lighedeling
- Understøtter ægtefællers muligheder for under ægteskabet at indrette sig, som de finder bedst uden tanke på, om det har pensionsmæssige konsekvenser for den ene ægtefælle

• Det pensionspolitiske hensyn

- Taler for forlods udtagelse
- Understøtter formålet bag en pensionsordning – den fortsatte forsørgelse for den enkelte, når lønindtægten falder væk. Formålet er nært knyttet til den enkelte person og afpasset herefter

Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles

• Lovforslagets udgangspunkt – det pensionspolitiske hensyn

- Ægtefæller kan hver især udtage deres egne *nirmelige* pensionsordninger forlods uanset type
- Ved korterevarende ægteskaber (under ca. 5 år) kan ægtefæller udtage *alle* pensionsordninger forlods uanset type

Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles

- Balancering af hensynene / familiepolitiske modifikationer til det pensionspolitiske udgangspunkt
 - Rimelige pensionsordninger
 - Fællesskabskompensation
 - Rimelighedskompensation

Behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder, når ægtefæller separeres eller skilles

- *Rimelige* pensionsordninger udtages forfods
 - Ordninger, der har præg af ekstra opsparing skal deles mellem ægtefællerne (er ikke *urimelige*, men sidestilles med anden opsparing)
 - Forfodsudtagelse begrænses for at undgå urimelige resultater af, at niveauet mellem ægtefællernes pensionsopsparing er meget forskelligt og således for at sikre, at en ægtefælle med den mindste pensionsopsparing ikke skal affinde sig med, at den anden ægtefælle også udtager en ekstra opsparing

Rimelige pensionsordninger

- Objektiv målestok, hvor der tages højde for aldersforskelle mellem ægtefæller
- De på indbetalingstidspunktet sædvanlige indbetalinger for den pågældende ægtefælle
 - > Alle sædvanlige arbejdsmarkedspensioner
 - > Tjenestemandspensioner
 - > Direktepensionen
 - > Ordninger med et usædvanligt indbetalingsforløb (selvstændige erhvervsdrivende, piloter, balletdansere mv.)

Rimelige pensionsordninger

Eksempel 1

Ægtefælle A har en kapitalpension på 800.000 kr.
Ægtefælle B har en arbejdsmarkeds-pension på 1.000.000 kr.

Begge har haft et sædvanligt indbetalingemønster

Begge ægtefæller udtager hver især deres egen ordning

Eksempel 2

Ægtefælle A har en arbejdsmarkeds-pension på 1.000.000 kr. og en kapitalpension på 1.000.000 kr.
Ægtefælle B har en arbejdsmarkeds-markedspension på 800.000 kr.

Kapitalpensionen er af skattemæssige grunde alene opsparet hos A

Begge ægtefæller udtager hver især deres arbejdsmarkeds-pension og skal dele Kapitalpensionen (ekstra opsparing)

Fællesskabskompensation

- Den ene ægtefælle har *på grund af den måde* ægtefællerne har indrettet sig på under ægteskabet foretaget en mindre pensionsopsparing, end hvad der svarer til en rimelig opsparing for den pågældende
 - Helt eller delvist uden for arbejdsmarkedet, haft orlov eller været på nedsat tid
 - Beløbsopgørelse med udgangspunkt i det aktuelle pensionstab for ægtefællen

Fællesskabskompensation - beløbsopgørelse

- Det aktuelle pensionstab – dog maksimalt halvdelen af forskellen mellem værdien af den opsparing, hver af ægtefællerne har foretaget under ægteskabet af *fællesjermidler*
- Bagatelgrænse på minimum 2 års manglende indbetalinger
- Den modtagende ægtefælle kan højst få kompensation så vedkommende bringes op på den anden ægtefælles niveau
- En insolvent ægtefælle skal ikke betale kompensation

Fællesskabskompensation

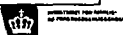
Eksempel

Ægtefælle A har en arbejdsmarkedspension på 600.000 kr.
Ægtefælle B har en arbejdsmarkedspension på 350.000 kr.
Ægtefælle B har gået hjemme i 5 år på grund af børnene.
Ægtefællerne har været gift i 12 år og har samme uddannelse/erhverv

Ægtefælle B udtager sin egen pensionsordning og kompenseres med op til 125.000 kr. (halvdelen af forskellen mellem ægtefælles opsparing)

Efter nuværende retstilstand vil ægtefællerne udtage hver deres arbejdsmarkedspension

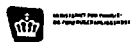
Rimelighedskompensation

- Reglen skal hindre, at en ægtefælle efter et længerevarende ægteskab (over 15 år) stilles pensionsmæssigt urimeligt
 - Opsamling af de – typisk ældre – ægtefæller, der af mange forskellige grunde er havnet i en pensionsmæssig dårlig situation
 - Ægtefællen har ingen eller en beskedent ordning, og den anden ægtefælle har pensionsrettigheder af en vis størrelse
 - Reglen anvendes kun ved store forskelle mellem værdien af ægtefælles pensionsordninger

Rimelighedskompensation – vurdering og beløbspåregelse

- Stor forskel i værdien af ægtefælles pensionsrettigheder både på skiftetidspunkt og på pensioneringstidspunkt (over ca. 50.000 kr. i årlige udbetalinger)
- Ægtefæller er ikke stillet *urimeligt* pensionsmæssigt, hvis deres egen pension udgør ca. 135.000 kr. årligt eller mere
- Kompensationen må ikke medføre en højere pension end ca. 135.000 kr. årligt.
- Skønsmæssig vurdering: hensyntagen til ægtefælles formueforhold, ægteskabets varighed og omstændighederne i øvrigt

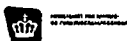

Ægtepagter om pensionsrettigheder

- Ægtefæller kan i dag ved ægtepagt bestemme, at en pensionsordning er særøje – i praksis afvises ofte bestemmelser om, at fremtidige indbetalinger på en pensionsordning skal være særøje

- Ægtefæller kan efter lovforslaget aftale, at også sådanne fremtidige indbetalinger skal være særøje

- Ægtefæller kan endvidere efter lovforslaget aftale, at en kapital- eller ratepension fortsat skal ligedeles mellem ægtefællerne

Ikrafttræden (balancering af hensyn)

• Hensynet til ægtefæller

- > Ægtefæller afventer afklaring af retstilstanden
- > Ægtefæller skal have tid til at indrette sig efter de nye regler (eventuelt indgå ægtepagter)

• Hensynet til pensionsinstitutter

- > Vedtægtsændringer på generalforsamling (omkostningsbetragtning)